

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: Beslisnota Actualisatie gezamenlijke opgave asielzoekers Wijchen

Datum: 09-04-2024

Voorgesteld besluit

het College van B&W besluit:

1. de vorig jaar met gemeente Druten gemaakte afspraken m.b.t. de opvang van asielzoekers en statushouders ongewijzigd te blijven uitvoeren. *zie bijlage 1 Beslisnota gezamenlijke opgave opvang asielzoekers zaaknummer Z-23-108972 en bijlage 2 Beslisnota gezamenlijke opgave opvang asielzoekers Wijchen zaaknummer Z-23-111134*
2. de capaciteit die binnen de 300 plaatsen in het azc aan de Teersdijk nog beschikbaar is in te vullen met de extra asielzoekers uit de nieuwe aantallen (capaciteitsbesluit februari 2024) in de verdeling 60 voor Wijchen en 22 voor Druten
3. een doorstroomlocatie te ontwikkelen voor enkele tientallen statushouders voor de gemeente Wijchen en deels voor andere gemeenten uit het regio rijk van Nijmegen

Aanleiding

Het Rijk heeft de gemeenten een expliciete wettelijke taak gegeven bij de opvang van asielzoekers. Dit is geregeld en besloten in de "*Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen*". Deze wet is bekend geworden onder de naam 'Spreidingswet'. De wettelijke taak voor een gemeente houdt in dat het college zorg draagt voor:

- Het ter beschikking stellen van accommodaties of locaties die geschikt zijn om nieuwe asielopvang te realiseren of bestaande asielopvang te continueren. Dit binnen de termijn van zes maanden na bekendmaking van het Verdeelbesluit (december 2024) ¹ of de in het Verdeelbesluit opgenomen langere termijn; het definitieve verdeelbesluit ontvangen we in december 2024.
- Opvangvoorzieningen die voldoen aan de krachtens de Wet COA gestelde wettelijke vereisten voor een opvangvoorziening en aan de overige wettelijke vereisten voor een gebouw met een woonfunctie.
- De verlening van de voor ingebruikneming van de opvangvoorziening noodzakelijke gemeentelijke vergunningen.

De Spreidingswet is op 31 januari 2024 in werking getreden en de capaciteitsraming voor de eerste 2 jaar is gepubliceerd in de Staatscourant op 31 januari 2024.

In december 2024 wordt deze capaciteitsraming definitief vastgesteld in het verdeelbesluit. Volgens dit verdeelbesluit moet de gemeente streven naar het aanbieden van een locatie of een gebouw 6 maanden na het verdeelbesluit, dit zal zijn juni 2025. Het te ontwikkelen AZC op deze locatie of in het aangeboden gebouw moet dan volgens de spreidingswet in december 2026 gereed zijn voor instap.

De gemeente Wijchen en Druten liepen al vooruit op de Spreidingswet en hebben daartoe in 2023 al een besluit genomen in de gezamenlijke opgave asielzoekers, zie Z-23-108972.

Nu de Spreidingswet in werking is getreden en de capaciteitsraming bekend is moeten we het lokale plan van gemeente Wijchen hierop aanpassen en hiermee de inbreng voor het regionale plan Rijk van Nijmegen aanvullen. Dit regioplan wordt, nadat alle colleges in Rijk van Nijmegen hun lokale plan hebben ingediend, herijkt en ter vaststelling aan alle colleges aangeboden. Hierna zal het ter informatie naar alle raden gestuurd worden. We zijn verplicht een Rijk van Nijmegen plan op te stellen als onderdeel van het Provinciale plan in de opgave van de Spreidingswet. In bijlage 3 vindt u een schema waarin de lokale en regionale opgave van de verschillende onderdelen van de Spreidingswet beschreven staan. *Zie bijlage 3.*

Regionale samenwerking en provinciale samenwerking

De gemeenten Wijchen en Druten werken samen in het Rijk van Nijmegen (de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen en Wijchen) aan het Rijk van Nijmegen plan wat vastgesteld moet zijn voor het zomerreces van 2024. Aan de provinciale regietafel (PRT) worden alle regionale plannen samengevoegd tot een provinciaal plan en uiteindelijk aangeboden aan het ministerie in november 2024.

De asielopgave voor de gemeente Wijchen bestaat uit:

	Asielopvang			Statushouders			Ontheemden Oekraïne		
	Oude raming spreidingswet	Nieuwe raming spreidingswet	Verschil tussen oud en nieuw	Taakstelling	Gerealiseerd	Totaal	Taakstelling	Gerealiseerd	Totaal
Wijchen	149	243	94	44	21	-23	252	204	-48

In het schema ziet u het verschil tussen de oude en de nieuwe cijfers waarbij de nieuwe cijfers de wettelijke opgave voor de komende 2 jaar zijn. De opgave voor statushouders en ontheemden Oekraïne is niet gewijzigd.

Wat we toevoegen aan de opgave asielzoekers van de gemeente Wijchen is een doorstroomlocatie voor statushouders van de gemeente Wijchen en een mogelijkheid tot een aantal regionale plaatsen. Daarnaast verdeelt de gemeente Wijchen de overgebleven capaciteit voor asielzoekers binnen de 300 plaatsen aan de Teersdijk met de gemeente Druten. Dit betekent dat de gemeente Wijchen nog eens 60 asielzoekers en de gemeente Druten 22 asielzoekers uit de overgebleven capaciteit in de oude telling toevoegt aan de nieuwe telling.

Als laatste merken we op dat we de noopopvang voor Oekraïne aan De Oude Klapstraat een duurzame voorziening blijft.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
04-04-2023	Beslisnota Gezamenlijke opvang asielzoekers Z/23/108972
04-04-2023	Beslisnota Gezamenlijke opgave opvang asielzoekers Wijchen Z-23-111134

Gewenst resultaat

De gemeente Wijchen voldoet zo goed als mogelijk aan de Spreidingswet en vermindert de druk op de asielketen en vermindert hierdoor ook de druk op de (sociale) huurwoningen in Wijchen.

Argumenten*1.1 De uitvoering van de gemaakte afspraken is in volle gang*

De bouw van de noodopvang in Druten bevindt zich in de afrondende fase. En vanuit Wijchen zijn we in vergevorderd overleg met het COA over het programma van eisen van het asielzoekerscentrum, en afspraken over verantwoordelijkheden en financiën. De argumenten waarmee de gemeenten Wijchen en Druten vorig jaar besloten om gezamenlijk op te trekken in de opgave asielzoekers zijn nog steeds van toepassing en blijven ongewijzigd van kracht. Het is daarom gewenst om de vorig jaar gemaakte afspraken te blijven uitvoeren.

2.1 De gemeente Wijchen moet voldoen aan de spreidingswet

Doordat de Spreidingswet is vastgesteld is het een verplichting geworden om te voldoen aan de gestelde opgave. De gemeente Wijchen wil hier zo goed als mogelijk aan voldoen door de ruimte die nog beschikbaar is in het azc aan de Teersdijk te benutten voor de hernieuwde Wijchense en Drutense aantallen. Dit betekent dat Wijchen nog een te kort heeft van 34 plaatsen en Druten een te kort heeft van 23 plaatsen. Wijchen lost dit op door ook een doorstroomlocatie voor statushouders te ontwikkelen .

3.1 Met een doorstroomlocatie voor statushouders verminderen we de druk op de asielketen in het land en op de woningmarkt binnen Wijchen

Doordat we statushouders huisvesten in een doorstroomlocatie hebben we mogelijkheden om de druk op de vraag naar sociale huurwoningen en appartementen te verminderen. Doordat we meer tijd hebben om tot een plaatsing over te gaan kan de woningcoöperatie meer rekening houden met een gelijkmatige spreiding over de gemeente Wijchen. Doordat we al starten met een inburgering binnen de doorstroomlocatie komen de statushouders beter voorbereid naar hun nieuwe woonlocatie.

Ook zorgen we ervoor dat een grotere groep statushouders kan uitstromen uit een azc waardoor hier weer ruimte ontstaat voor nieuwe asielzoekers. Dit zorgt ervoor dat er meer capaciteit beschikbaar komt voor het COA.

3.2 Door een aantal regionale plaatsen beschikbaar te stellen in de doorstroomlocatie dragen we een extra steentje bij in de regio.

Door een aantal plaatsen beschikbaar te stellen aan de regio kunnen ook deze gemeenten de druk op hun sociale woningmarkt verminderen. Doordat we zorgen voor een regionale koppeling kunnen ook zij de inburgering al opstarten op de locatie in Wijchen en kan de statushouder al wennen in de regio.

Tegenargumenten en risico's

1.1 De gemeente Wijchen levert een extra bijdrage aan de opgave nieuwe opgave uit de Spreidingswet maar niet volledig .

De gemeente Wijchen komt niet volledig aan de aantallen voor op te vangen asielzoekers volgens het besluit van februari 2024. Dit omdat zij wil blijven voldoen aan de gezamenlijke opgave asielzoekers afspraken zoals deze eerder zijn besloten met de gemeente Druten. We accepteren het te kort omdat we een andere aanbod erbij doen ter compensatie en verlichting namelijk de ontwikkeling van een doorstroom locatie voor statushouders.

2.1 De gemeente Wijchen voldoet voor een groot deel aan de Spreidingswet, maar kan niets betekenen in de huidige krapte van opvangplekken asiel

Doordat de ontwikkeling van het azc meer tijd in beslag neemt is de locatie gereed in 2025. Volgens de Spreidingswet moet de locatie inloop klaar zijn vanaf eind 2026, hier voldoen wij aan. Doordat we volop bezig zijn met deze ontwikkeling, hebben wij geen ruimte om ook nog een noodopvanglocatie in te richten. We proberen met het COA de ontwikkeling te versnellen maar het blijkt een complex proces te zijn. Om de druk op de asielketen toch te verlichten richten we daarom ook een doorstroomlocatie voor statushouders in die wel al in 2024 beschikbaar zal zijn.

3.1 De mogelijkheden voor het inrichten van een regionaal deel voor statushouders in de doorstroomlocatie moeten nog onderzocht worden.

Doordat er sprake is van een nieuwe voorziening is de regelgeving nog niet uitgewerkt. Zo moeten we nog uitwerken hoe de gemeenten uit het Rijk van Nijmegen statushouders kunnen plaatsen en hoe ze de financiering zelf dragen voor de aan hun gekoppelde statushouders en hoe zij zorgdragen voor het tijdig uitplaatsen van deze personen naar hun eigen gemeente. Doordat we gaan opstarten met het inrichten van de locatie met eerst Wijchense statushouders kopen we hiermee tijd om de regionale plaatsen eerst goed met elkaar uit te werken en vast te leggen binnen de regio.

Financiële gevolgen

Het toevoegen van de doorstroomlocatie kan financiële gevolgen hebben. Hiervoor is ook een bekostigingsregeling van het Rijk beschikbaar. Zodra we de scenario's hebben uitgewerkt zullen we deze aan u voorleggen.

Er zijn verder geen financiële gevolgen verbonden aan de wijzigingen uit dit voorstel.

Communicatie

Indien we weten waar en wanneer de doorstroomlocatie ontwikkeld zal worden, zullen we direct aanwonenden als eerste informeren nadat we de gemeenteraad hebben geïnformeerd. De inhoud van deze beslisnota wordt gedeeld in een informatienota met de gemeenteraad. Pas daarna worden media en andere belanghebbenden geïnformeerd.

Uitvoering of Vervolgstappen

Indien het college besloten heeft wordt de raad geïnformeerd via een informatienota en zal de nota gedeeld worden met de regio om een onderdeel te worden van het regionaal plan.

Geheimhouding:

n.v.t.

Bijlagen:

- bijlage 1_Beslisnota gezamenlijke opgave opvang asielzoekers zaaknummer Z-23-108972
- bijlage 2_Beslisnota gezamenlijke opgave opvang asielzoekers Wijchen zaaknummer Z-23-111134
- bijlage 3_Schema aantallen spreidingswet lokaal en regionaal
- Bijlage 4_informatienota actualisatie gezamenlijke opgave Wijchen